

60–63 **m** --- anmärker Carl Säve: »då det efter **m** endast är rum för 3 mynder, så finnes knappast något annat passande ord att gissa på, än detta»: *maga* ack. pl. av *magr* m. måg, svåger.

G. Stephens trodde sig i inskriftens **iuān : a fina** (enligt C. Säves läsning) återfinna namnet på en klockgjutare på 1500-talet Johannes a Fine, förmodligen en holländare.

104. Lye kyrka.

Pl. 45–52.

Litteratur: P. A. Säve, *Reseberättelse* 1863 (ATA), s. 195, 1864 (ATA), s. 233 f., Gotland 1864 (hs S 40 n i UUB), s. 116 f., *Gotländska samlingar* (hs R 623 i UUB) I Sägner, nr 185, samlingen S 170 II (UUB); C. Säve, *Brev till P. A. Säve* den 12/12 1863 och den 11/9 1864 (hs R 623: 5 i UUB, s. 625, 633); O. v. Friesen, *Anteckningar* 1923, 1924 (UUB).

Runristningar i murbruk och kalkrappning.

A. I koret.

a) På södra väggen, strax Ö om korportalen, omkring 1,25 m ovanför korgolvet, 2,40–0,48 m Ö om korportalens kant.

Ristningens hela längd 1,92 m, runornas höjd intill 7 cm.

Ristningen har varit övermålad med krita, sannolikt flera gånger om. Detta försvårar givetvis läsningen. Ristningen är dock så djup, att den till större delen kan läsas genom kritlagret.

Inskrift:

syto hera : gesus : kristus : giak : biþr : þik : firi : þāse --- : ok : toryyfilsi : þinn suyta :
5 10 15 20 25 30 35 40 45 50 55 60

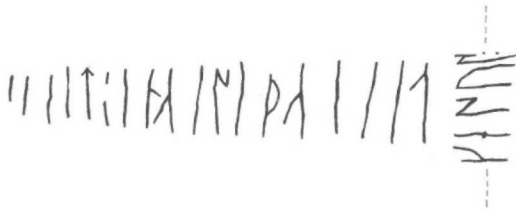
mōfru mārīa : mōuy
65 70

»Söte Herre Jesus Kristus, jag beder dig för sin söta moders, fru Maria mös ... och bedrövelse.»

Till läsningen: Ristaren brukar i allmänhet små, runda punkter i stungna runor; de äro stundom svaga och osäkra. Stungna äro sannolikt 2, 47, 48, 60, 73 **y** (däremot icke 59 **u**), 6, 10 **e**, 9, 21 **g**. Bistavarna i 4 **o** torde vara säkra; likaså de i 5 **h**. Namnet 9–20 **gesus : kristus** är mycket tydligt. Punkten i 21 **g** sitter högt. Efter 37 **as** är ytan ohjälpligt skadad, med 3 à 4 runor. R. 41 har möjligen varit **h**, men endast **h**. bistavarna finnas kvar. Därefter blir inskriften åter läsbar. Följande runor äro säkra. 44 **t** är möjligen stunget (**d**); detsamma gäller om 50 **i** (**e**). Däremot är 49 **f** icke stunget. 50–52 **ils** stå mycket tätt. Intet skiljetecken efter 66 **u**. Skiljetecknet efter 70 **a** är ej fullt säkert. Binderunan 72 **ou** är säker, 73 **y** mycket tydlig.

44–53 **toryyfilsi** torde vara en något osäker stavning av ordet *drövilse* bedrövelse. Jfr B. Loman, *Fornsvenska verbalsubstantiv på -an, -ning och -else* (1961), s. 216.

Ovanför runorna 9–13 **gesus** står en 35 cm lång inskrift, vinkelrätt mot den långa inskriften. Den skall läsas från vänstra sidan, sålunda uppifrån nedåt. Den tycks ha varit grundare ristad och är i varje fall numera betydligt svagare. Den omfattar sammanlagt omkring 16 runor, intill 7 cm höga. Endast enstaka runor äro läsbara:

P. A. Säve 1863: »**sys · kera : ga ... us : i : iak : biþr : firi : ... ok : odrýyvelsi : þinn s · yrda : fru mǫria : mo ...** Runristning i kalkrappningen (under fönstret å södra chor-väggen i Lye kyrka på Gotland) omkring tre alnar lång och 2: 2 högt över chor-golfvet. Runorna, öfverkalkade, ytterst svaga och omkring 2 tum höga. Inga öfver- eller under-linier finnas. Skriften, stympad å begge ändarne, är icke genom försök till afkalkning eller på annat sätt det minsta rörd af mig vid läsningen. — En annan runrad går, vinkelrätt mot den långa Runristningen uppåt fönstret, men den är alldeles förstörd. — Innehållet är väl en katholsk bön.»

O. v. Friesen 1922: 36–53 **þánsynd : ok : doryyfil - i**; 37–41 »med tvekan».

b) På södra väggen, V om portalen, mitt emot den föregående. Med hårfina runor i putsen:

fup - rk hnia

c) På norra väggen, ungefär 0,32 m från triumfbågen och korets nordvästra hörn, t. v. om väggskåpet, 1,87 m ovanför golvet.

Säkra spår finnas av en runristning i murbruket, dock täckt av tjocka lager kalkputs. Ristningens hela längd är 24 cm. Runornas höjd intill 5 cm.

helb mari - - - -
5 10

1 h är skadat. 2–4 **elb** tydligt. 5–8 **mari** säkert. Därefter blir ristningen oklar.

d) På norra väggen, t. h. om väggskåpet, 60 cm ovanför väggskåpets nedre kant. Början av inskriften har blivit förstörd, då väggskåpet sattes in. Längd 6 cm, höjd 1 cm.

... na : tema sat

e) På triumfbågens norra mur, östra väggen (mot koret), ungefär 2 m ovanför golvet, $\frac{1}{2}$ m från bågens kant. Längd 24 cm. Djupt ristade runor, intill 5 cm höga.

helb m - r - - -

